

**“İbrahim ve beraberinde olanlarda sizin için güzel bir örnek vardır.”
(60:4)**

Bu yazıda ayette de yazdığı üzere, İbrahim ve beraberinde olanlarda olan güzel örneği bulmaya çalışacağız.

” Güvenenler ve güvençlerini haksızlıkla/zulümle karıştırmayanlardır emin olmaya (emniyette olmaya) hak kazananlar ve onlardır doğru yolu bulmuş olanlar.”

“Bu, hedefe götüren DELİLİMİZDİR, onu halkına karşı İbrahim’e verdik. Kurduğumuz düzene göre kimini derece derece yükseltiriz. Senin Rabbin, doğru kararlar verendir ve bilendir” (En’am Suresi Ayet 82-83)

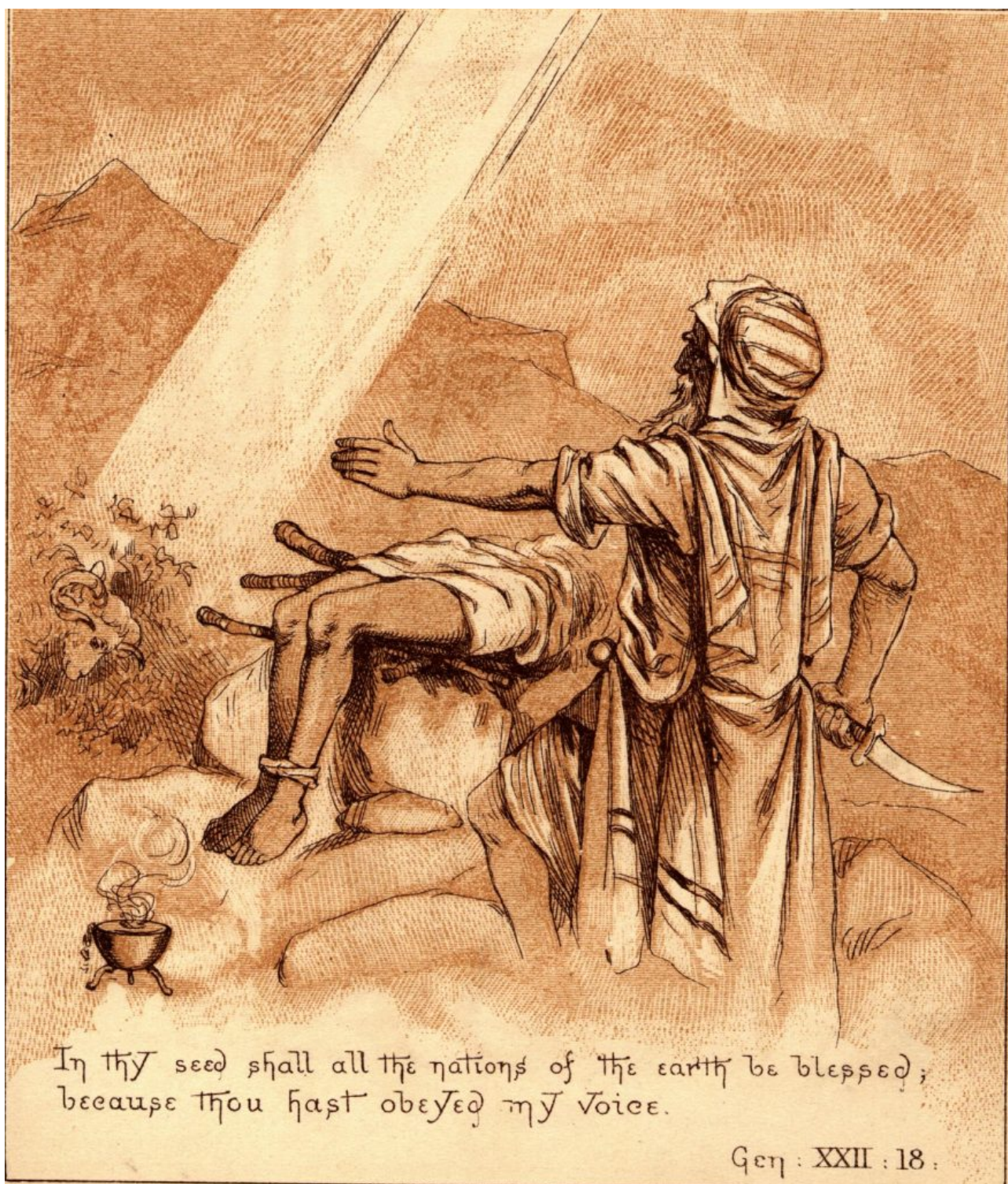
Aslında yukarıdaki iki ayet bize örnekliği özet bir şekilde anlatıyor. Bu özeti anlamak adına yazımıza, İbrahim peygamber hakkında Kuran’da bize anlatılanları incelemeye başlayalım:

Bize küçük yaşlarda bir şeyler öğretiliyor. Biz de bu öğretilenleri sorgulamadan kabul ediyoruz; doğru olduğunu varsayıyoruz. Daha sonra öğrendiklerimizi onun üzerine inşa ediyoruz. Bakın ilköğretim öğrencilerine ödevlerinde yardımcı olmayı amaçlamış (!) bir sitede bir öğrencinin sorduğu bir soru ve cevabı:

Soru: Hz.İsmail’in kıssası çok kısa acil arkadaşlar Itfn yardımcı olun

Cevap: Hz. İbrahim bir oğlu olması için Allah’a dua etti.Duası kabul olursa oğlunu kurban edeceğini söyledi.Duası kabul de oldu.Ama İsmail doğup büyüyünce bir rüya gördü.Rüyasında Hz.İsmail’i kurban etmesi emrediliyordu. Hz. İbrahim de

denileni yapmak üzere yola koyuldu.Bir tepeye çıktı.Hz. İsmail'i tam kurban edecekti ki Allah bir koç gönderdi.Ve bunu kurban etmesini söyledi.Bu kıssa(olay) sayesinde kurban biz Müslümanlara vakıf olmuştur. (Bir e-ödev sitesinden alıntı)

In thy seed shall all the nations of the earth be blessed;
because thou hast obeyed my voice.

Gen : XXII : 18 :

İnsanların “din” dediği şey; öldükten sonra iyi bir yaşam sürmek için inanılan Tanrı’yı memnun etmek amacıyla yapılan ve yapmaktan sakınılan çeşitli davranışlar. Tüm dinlerin ortak noktası bu. Söz konusu da inanılan tanrı ve buyrukları olunca; sormak, sorgulamaktan çok “öğretilmiş/öğrenmiş” olmak yeterli görülüyor.

Bu yazıda bilinen bu hikayeyi Kuran’ın nasıl yıktığını göreceğiz.

Bazıları, Kuran çalışılarını “kitabı eğip bükmele, kendi anlayışına uygun haline getirmekle suçluyor. Çünkü Kuran çalışıları genellikle daha önce gelenek tarafından kabul edilenlerin aksine şeyler söyleyebiliyorlar. Kuran çalışılarından Kitab’ı eğip bükmele isteyenler olabilir; bu ayrı bir inceleme konusu. Ancak, öncelikle iddia sahiplerinin iddiasını eleştirerek işe başlamanız lazım. Çünkü bu iddiada bulunanların ortak noktası geleneği merkez almaları. Halbuki, bu Kitabı anlamak bizim için başlı başına bir çaba alanı ise (Kitabın ilahi olduğunu çürütmek için bile olabilir bu çaba) yöntem olarak bu Kitabın sınırları içerisinde kalarak bunu yapmalıyız.Yani kitabı yazarının istediği gibi yorumlayacaksa, kendi içinde bir çelişki aramalı, bulamıyorsa kitap dışında bir kaynağa başvurmaksızın anlamalıyız.

Kuran’da şu yazar: Kitap kendisinden önceki kitapların doğrulayıcısıdır. (2:91, 2:97, 6:92...) Bu şu anlama gelir kanaatindeyim: Kuran dil olarak kendisinden önce ısrarla yanlış anlaşılmış/anlamı kaydırılmış kelimeleri tekrar kullanır. Kullanır ki kendisinden önceki anlayıştaki çarpıklığı, dolayısı ile genel anlayıştaki kaymayı görebilelim. Sahte olanı aynı türden bir şeyle tespit edebilirsiniz. Kuran gerçeği bambaşka kelimelerle tekrar kurabilirdi ama aynı ve saptırılan kavramları tekrar kullanmalı ki dikkatli bakanlar gerçeği ve su katılmışı ayırt edebilsin. Ben böyle düşünüyorum.

Konumuz aslında “İbrahim rüyasında görüp oğlunun kesmeye kalktı mı?” değil. Birbirinin içerisine girmiş pek çok konuya açılım sağlayan bir incelemenin satır başları var bu çalışmada. Yazılarımı yeni okumaya başlamış olanlara tekrar hatırlatırım: Amacım “bu sorunun cevabı budur” demek değil; Kuran’ın çalışılması gereken bir kitap olduğunu vurgulamak bu amaçla olgunlaşan çalışma notlarımı sizlerle paylaşmak ve birlikte yol yürümek isteyenler varsa birlikte yürümek.

Şimdi, “İbrahim peygamber’in oğlu İsmail’i kurban etmesi” ve “ateşe atılması fakat ateşin onu yakmaması” konusunda benim çalışmalarımından çıkardığım noktaları sizlerle paylaşmaya başlayabilirim. Temel savım şudur: Bilinen hikâyeyi Kuran, verdiği mantık ve kullandığı kelimeler ile reddeder; reddetmekle kalmaz bize gereken bilgileri verir.

Kuran’ın öğretisinin bel kemiği hiç şüphesiz İbrahim peygamber’in anlatısıdır diyebilirim. Çünkü temellerin yükselişi İbrahim peygamberimizin örneği üzerinden bize anlatıyor kanaatindeyim. Zira Kuran’da “onda sizin için güzel bir örnek vardır” demiyor mu?

3:67 İbrahim, ne yahudi, ne de hristiyan idi; fakat o, Allah’ı bir tanıyan dosdoğru bir müslüman idi; müşriklerden de değildi.

3:95 De ki: “ALLAH doğruyu söyler; İbrahim’in tektanrı dinine uyun. O puta tapanlardan olmadı.”

Bu anlatı Kitab’ın farklı bölümlerine yayılmış durumdadır. Birbirine çok benzeyen bu ayetlerdeki küçük farklılıklar çok büyük bir anlatının tamamlanması işlevini görmektedir. İlgili tüm ayetleri incelediğimde daha rahat anlamlandırabilmek için anlatılanları çeşitli başlıklar altına toplamaya çalıştım:

-İbrahim’in sorgulaması

-Toplumunun yanlışlarının tespiti ve itiraz ve yol arayışı

-İbrahim’in selamlanması

-Müjde-Beşerlenmek

-ÖDÜLLENME: Selamet/ Öğretiye oluşturmaları ve mücadelesi

Tüm bunları okurken, Kuran’ın bize bizim şu anımıza; yaşadığımız çağa çözümler olmak iddiasını unutmayın.

Çözömlerneye yukarıda verdiğim sıralama ile başlamayacağım. Çünkü benim bu başlıkları oluşturmamda etkili olan “selam” vurgusu oldu. O yüzden merkeze İbrahim peygamber’in anlatısındaki “**selam**” vurgusu yapılan ayetler geliyor. Selam öncesi ve sonrası olarak da konuyu ayırmak mümkün.

İbrahim’in selamlanması

Zariyat 24: İbrahim’in ağırlanan konuklarının haberini aldın mı?

Zariyat 25: Hani yanına girmiş, “Selam!” demişlerdi. O “Size de selam, tuhaf bir topluluksunuz” demişti.

Hud 69: Elçilerimiz İbrahim’e, müjde vermek için geldiler: “selam” dediler.

Hicr 52: Hani, huzuruna girmişler de esenlik (SELAM) sana demişlerdi; o da, biz gerçekten de sizden korkuyoruz demişti.

Saffat 109: İbrahim’e selam olsun!

Saffat 110: Biz güzel davrananları işte böyle ödüllendiririz.

Saffat 111: O, bize güvenen kullarımızdandı.

Enbiya 69: Ey nâr, serin ve selâmet ol İbrahim’e dedik

Not: İbrahim peygamber ile ilgili tüm anlatılanlarda özellikle yapılan bir vurgu var: SELAM... Selam bizim dillerimizde olan, birisiyle karşılaşınca söylenen bir söz değil; bir süreci kapsıyor selam... Allah’ın sistemini ve ona uygun yaşamının bir sembol ifadesi adeta...

Allah’ın nasıl onu “ATEŞ”ten kurtardığını işte bu “SELAM” vurgusunu merkeze alarak anlayacağız.

Benim sorum Şu oldu: Tüm bu salam’lar kronolijide aynı noktayı anlatıyor olabilir mi? İlk baŐta bunu anlamakta zorlandım çünkü zihnimdeki İbrahim odunların üstündeki ateşe atılmıŐtı. Diğer olay ise evine gelen misafirleri anlatıyordu. Ayrı olaylardı.

Şimdi zihninizdeki odunların üstünde harlanmış alevde duran insanı çıkarın oradan; göldeki balığa dönüŐen odunları da unutun; bir süreç olarak Allah nasıl ateŐi İbrahim’e serin ve selamet kılmıŐ ve bizim ateŐimiz ne; bizi nasıl selamete erdirecek onu düŐünelim...

İbrahim’in sorgulaması

Not: Bu bölümde aktaracağım ayetleri derinlemesine incelemedim. Dolayısı ile çevirileri de bazı küçük notlarla birlikte aktarıyorum. Ancak, ayetlerde göreceğimiz “İbrahim’in rabb arayışı” diyebileceğimiz sorgulama süreci “aya mı tapsam, güneŐe mi tapsam” gibi bir arayıŐ değil. Bunu benim “Toplumunun yanlışlarının tespiti ve itiraz” baŐlıĐına koyduğum Şu iki ayetten anlıyorum: En’am 74 ve 75.

İbrahim, babası Azer’e Şöyle demişti: “Heykelleri mi tanrı ediniyorsun? Seni ve halkını tümüyle apaçık bir sapıklık içinde görüyorum.”

Kesin bir bilgi ile bilmesi için (Yakin) , İbrahim’e göklerin (SEMAVAT) ve yerin (EL-ARZ) yönetimini böylece gösterdik.

Gök cisimlerinin gece karanlıkta gözüktüğünü, gündüz kaybolduğunu herkes bilir. Bu Azer’e karşı koyacak bir sorgulamayı baŐlatmak için gök cisimlerinden “hangisine tapsam” yargısı için iliŐkisiz değil mi?

Not: Arapça’da “sema” alta göre üstteki; arz ise üste göre alttaki demektir. İsim kelimesi bir Şeyi temsil eden, onun üstünde duran anlamında aynı kökten türemiŐtir. Bu ayetin, gökcisimleri ile ilgili olmadığını, İbrahim peygamberin döneminin tüm sorunlarını derinlemesine incelediğine ve sorguladığına dair bir ifade olduğunu düşünüyorum.

“İbrahim döneminin teorik/yönetimsel/soyut ve halka ait/kamusal/pratikte gerçekleşen özelliklerini derinlemesine analiz ediyordu,öğreniyordu, bilinçleniyordu. “

Bakın devamındaki ayetlerde konu nasıl özel kelimelerle bize veriliyor....

6:76 Felemmâ cenne ‘aleyhi-lleylu raâ kevkebâ(en)^(s) kâle hâzâ rabbî^(s) felemmâ efele kâle lâ uhibbu-l-âfilîn(e)

Ne zaman ki onun üzerine GECE/KARANLIK/ZULÜM basınca (Cinnet), GÖRDÜ bir yıldız GEZEĞEN . DEDİ: Bu rabb’dir (terbiyeci, düzen/savunduğun peşinde olduğun düzen) . Ne zaman ki o battı/kayboldu/küçüldü dedi, ben kaybolanları/küçülenleri/batanları sevmem....

Not: Ayette “ilah” değil de “rabb” kelimesi kullanıldığına dikkat edin. Kuran’da öylesine bir kelime kullanılmaz.

6:77 Felemmâ raâ-lkamera bâziğan kâle hâzâ rabbî^(s) felemmâ efele kâle le-in lem yehdinî rabbî leekûnenne mine-lkavmi-ddâllîn(e)

Ne zaman ki ışığı KAMERi gördü, dedi işte rabbim, ne zaman ki o battı/kayboldu/küçüldü dedi, Rabbim bana doğru yolu göstermezse sapık kavimden olacağım ben.

(Not: Son kısmın birebir çevirisi: ...doğru yolu göstermezse delalettteki KAVİMLERDEN (min el kavmi) olacağım... İbrahim kendinden kavim diye mi bahsediyor? Neden “delaltteki KİŞİLERDEN olacağım demiyor? Not olarak dursun, gramer bilgi eksikliğim var.)

6:78 Felemmâ raâ-şşemse bâziğaten kâle hâzâ rabbî hâzâ ekber(u)^(s) felemmâ efelet kâle yâ kavmi innî berî-un mimmâ tuşrikûn(e)

Ne zaman gördü Güneş’i ışıırken, dedi, işte rabbim (terbiyeci, düzen/savunduğun peşinde olduğun düzen) bu en büyük’ demişti. Ama o da kayboluverince, kavmine demişti ki: ‘Ey kavmim, doğrusu ben sizin şirk koşmakta olduklarınızdan uzağım.’

Not: İbrahim bu gökcisimlerini ilk defa görüyor değildi. Öyleyse neden onlara bakarak “rabb” sorgulaması yaptı? Daha önce güneşin battığını bilmiyor muydu? Neden bu sıradan, herkesin yapabileceği gözlem üzerine kavmine karşı çıkacak gücü kendisinde buldu? Ya da biz ayeti çok hafife alarak mı anlıyoruz?

Peki biz “güneş, ay ve gezegen” karamlarının üçünün de birlikte kullanıldığını nereden hatırlıyoruz?

12:4 İZ kâle yûsufu li-ebîhi yâ ebeti innî raeytu ehade ‘aşera kevkeben ve-şşemse velkamera raeytuhum lî sâcidîn(e)

Yusuf, bir zamanlar babasına: “Babacığım, on bir gezegeni, güneşi ve ay’ı gördüm, onların bana secde ettiklerini gördüm,” dedi.

Öyle ki bu bilgi karşısında bakın Yusuf Peygamber nasıl uyarılıyor:

12:5 “Yavrum,” dedi, “Gördüğünü kardeşlerine anlatma, olur ki sana karşı bir plan kurarlar. Çünkü şeytan, insana apaçık bir düşmandır.

İbrahim peygamberin sorgulaması tamamıyla o zamanın yönetim anlayışı üzerine olduğunu ve ayetlerde geçen yıldız, gezegen, ay ve güneş kavramlarının semboloji olduğunu düşünüyorum. Burada İbrahim peygamber’in bir gece penceresinin önüne oturup gökyüzünü gözlemesinden değil; uzun bir süreçten bahsediliyor. Ki sonunda Azer’e karşı çıkıyor. Bu karşı çıkış öyle etkili olmalı ki aynı ölçüde karşı bir tepkiyle karşılaşıyor.

Toplumunun yanlışlarının tespiti ve itiraz ve yol arayışı

Ayetleri grupta 2. başlıkta sorgulayan ve toplumunun yanlışlıklar içerisinde olduğunu fark eden İbrahim Peygamber’in toplumu ile tartışmasını ve ona karşı bir tuzak/plan kurmalarını görüyoruz. Bu karşı koyma süreci “ateş” kavramı ile bize veriliyor. Daha basit ifade ile “doğru söyleyenin dokuz köyden kovulması” hadisesi İbrahim peygamber’in

anlatısında bize “ateş” olarak verilmiş. Burada “mucizeleri reddetmişsin akli olarak açıklamaya çalışmışsın” diye itiraz edecekleri umarım aşağıdaki inceleme ikna eder. Ayrıca “mucize” görene “mucizedir”. Görmeyene ikna edici değildir. Oysa Kitap eskilerin masalları değil; aynı sıkıntıyı yaşayanlara yol gösteriyor bunu hiç bir zaman aklımızdan çıkarmayalım. Öte yandan Kuran “sihir, mucize Kitabı da değildir. Bu da Kuranda vurgulanır. **(Ek bilgi:** Mûcize; kelimesi “a-c-z” kökünden ve “if’al” vezninden ism-i fail olup, manası, “insanı aciz bırakan iş” demektir.[\[2\]](#) Kur’an içerisinde “acz” kökünden gelen çeşitli fiil ve sıfat kalıpları ile birçok kullanım olmasına rağmen, “mûcize” kelimesi bilinen terim anlamı ile hiç geçmemektedir. Yine Hadislerin Arapça metinlerinde de “mûcize” kelimesine rastlayamıyoruz. Bu kelimenin İslam ilim tarihinde ilk kullanılmaya başlandığı dönemi, bazı araştırmacılar Hicri 4. yüzyıl olarak gösterirler. / Bulut, Halil İbrahim, TDV, İslam Ansiklopedisi, c. 30, s. 350-351)

Bakara 258: ALLAH kendisine hükümdarlık verdiği halde, İbrahim ile Rabbi hakkında tartışan dikkatini çekmedi mi? İbrahim, “Benim Rabbim O’dur ki yaşatır ve öldürür,” deyince, “Ben de yaşatır ve öldürürüm,” demişti. İbrahim, “ALLAH güneşi doğudan getiriyor. Sen de batıdan getirsene,” deyince inkarcı adam şaşırıp kalmıştı. ALLAH zalim toplumu doğruya iletmez.

Not: Acaba başka ayetlerde babası “Azer” olarak geçen kişi/kurum ile bu ayetteki “hükümlerlik verilen” aynı kişi olabilir mi? Zira kuranda “atalarının yolu üzerine” ifadesindeki kelime de aynı şekilde “baba” olarak çevrilen kelimedir. İbrahim peygamber tıpkı Musa

Peygamber’de olduğu gibi doğrudan dönemin hükümdarı ile mücadele etmiş olabilir mi? Bana çok yakın ihtimal olarak gözüküyor. Ben özellikle nebi’ler (nübüvvet) kavramı çerçevesinde kullanılan BABA ve OğUL ifadelerinin “soy” değil;  ğRETİY  DEVAM ETT REN/ ğRENC   ğRETMEN veya benzeri bir ilişkiyi vurguladığını düşünüyorum.

gibidir. أَشَدُّ بِهِ أَزْرِي *Onunla sırtımı güçlendir* (Tâhâ 31); yani: Onunla kuvvetli olayım. أَزْرُ Sağlam kuvvetlidir. أَزَرَهُ *Yardım etti ve kuvvetlendirdi* demektir. Aslı, elbiseyi bağlamaktan gelir. Allah buyurur ki: كَزَرَ أَخْرَجَ شَطَأَهُ فَآزَرَهُ *Onlar; filiz veren bir ekin gibidirler; Allah onu güçlendirdi* (48/Fetih 29).

أَزَرْتُهُ فَتَأَزَّرَ deyimi, *ona destek verdim o bu sayede güçlendi* demektir. O, güzel, destek veren biridir deyimi: هُوَ حَسَنُ الْإِزْرَةِ şeklinde ifâde edilmiştir. أَزَرْتُ الْبِنَاءَ وَأَزَرْتُهُ deyimi de, *binanın temellerini sağlamlaştırdım* demektir. تَأَزَّرَ النَّبْتُ ise, bitki uzadı ve güçlendi manasına gelir.

أَزَرْتُهُ ve وَأَزَرْتُهُ deyimleri ise, *onun veziri oldum*; aslı vâv'dır. فَرَسٌ أَزْرُ Ayaklarının beyazlığı, eğer bağlandığı yere kadar uzanan attır.

Ragıb El-İsfahani'de "azer"....

En'am 74 -75 İbrahim, babası Azer'e şöyle demişti: "Heykelleri mi tanrı ediniyorsun? Seni ve halkını (kavmini) tümüyle apaçık bir sapıklık içinde görüyorum." Kesin bir bilgiye sahip olması için, İbrahim'e göklerin ve yerin

yönetimini böylece gösterdik.

Bu başlık kapsamına aldığım diğer bazı ayetler:

Ben yüzümü, doğrudan doğruya gökleri ve yeri yaratana çevirdim. Ben müşriklerden (Allah'ı ikinci sıraya koyanlardan) değilim."

Halkı onunla tartışmaya başladı. İbrahim dedi ki "Siz benimle Allah hakkında tartışıyorsunuz, öyle mi? Hem de bana doğruyu göstermişken. Ben, O'na ortak saydıklarınızdan korkmam. Rabbimin emri olmadan, hiçbir şey olmaz. Rabbim, her şeyi bilgisiyle kuşatmıştır. Hiç bilgilerinizi kullanmaz mısınız?

Siz, hakkında Allah'ın indirdiği bir yetki olmayan şeyleri O'na ortak saymaktan korkmayacaksınız, ben sizin ortak saydıklarınızdan korkacağım. Böyle bir şey nasıl olur? Biliyorsanız söyleyin, bu iki taraftan hangisi güven içinde olmaya daha layıktır?

Meryem 48: Sizden de Allah ile aranızda koyup yalvardıklarınızdan da uzaklaşıyorum. Ben Rabbime yalvarırım, Rabbime yaptığım dua sayesinde yoksun kalmayacağımı umuyorum."

Ankebut 24-25 İbrahim dedi ki: "Sizin bu putlara tutunmanız sadece aranızda kaynaşmaya vesile olsun diyedir. Kıyamet günü biriniz diğerini görmek istemeyecek her biriniz diğerini dışlayacaktır. Sığınacağınız yer o ateştir. Size yardım eden de olmayacaktır. Bunun üzerine ona Lut inandı ve, "Ben Rabbime göç ediyorum. Kuşkusuz O Üstündür, Bilgedir,"dedi.

Şimdi de aynı olayların başka bir ayet grubunda ve başka detaylarda verilmesine bakalım:

Saffat 95

Kâle eta'budûne mâ tenhitûn(e)

Yonttuğunuz şeylere mi kulluk ediyorsunuz?

Not: (Yontmak olarak çevrilen kelimeye daha sonra bakılması lazım; konuyu dağıtmama adına şimdilik burayı böyle bırakıyorum. Ama bir soru olarak şu kalsın: İbrahim peygamber'in toplumu nasıl bir çöküş içerisindeydi? Gerçekten taşları oyup put mu yapıyorlardı? Ya da esas sorun put yapıyor olmaları mıydı? Mesela günümüzde tek geçerli değer yargısının "para kazanmak güdüsü" olmasını 2000 yıl önceye mesaj olarak göndermek istesek şöyle aktarabilir miyiz: Bir zaman gelecek ki insanlar elleri ile yaptıkları kağıtlara tapacaklar...Not olarak dursun...)

Saffat 96

Va(A)llâhu halekakum vemâ ta'melûn(e)

Sizi ve eylemlerinizi ahlaklandıran (kHLK) Allah'tır.

HLK (halak) kelimesine Türkçe "yaratmak" karşılığı veriliyor. Oysa Kuranda 6-7 tane daha "yaratmak" olarak çevrilen farklı kavram var. Halak kelimesi ile ahlak aynı kök. O yüzden tam Türkçe karşılığını bulana kadar dikkat çeksin diye "ahlaklandırmak" demeyi tercih edeceğim. Burada "ahlak" kavramını "iyi huy" olarak değil de; bir şeyin iyi işlemesi için her şeyin olması gereken yolu izlemesini anlıyorum. Anne karnında başlayan yolculuğumuz her şey yolunda gittiği için biz olduk. Hırsızlık ahlaki değildir çünkü toplumsal işleyişteki iyi gidişi bozar.

Saffat 97

Kâlû-bnû lehu bunyânen feelkûhu fî-lcahîm(i)

Dediler ki, “Onun için bir yapı kurun (BNY) ve onu ateşe atın.

Not: BİNA kelimesinin BNY kökünden türediğini ve “oğul” kelimesinin de bu kökten geldiğine dikkat. Çünkü BNY kelimesi kilit durumunda ve bunu çok iyi anlamak zorundayız.

Biraz sonra göreceğimiz ayette bir tuzaktan bahsedildiğine göre; İbrahim aleyhisselam’a kurulan tuzak bir süreci anlatıyor olmalı; BNY ise bu süreci ifade eden üst kavram. Toplumsal çöküş karşısında mücadele edenlere günümüzde ne gibi “BİNA’lar yapılıyor” bunu düşünmeliyiz. Zaten Kuran bütün bunları bize, günümüze uygulayalım diye anlatıyor. (Eskilerin masalları değil)

Saffat 98

Fe-erâdû bihi keyden fece’alnâhumu-l-esfelîn(e)

Bununla bir tuzak amaçladılar biz de onları aşağılık bir hale soktuk.

Not: Ateş’e atılan İbrahim söylencesinin gerçek olmayabileceğine dair kuvvetli bir delil içerir bu ayet. İbrahim peygamber onların bozguncu düzenlerini sarsacak söylem ve eylemlere girişmesinden dolayı bir dizi karşı faaliyete girişiyorlar. Eğer onu fiziki bir ateşe atmış olsalardı bu ayette “tuzak” tan bahsetmezdi. Fiziki ateşe atma kesinlikle yok. Doğruyu söyleyen ve sözleri etkili olmaya başlayan kişiye çıkar odakları neler yaparsa burada ateş de o! O kişiyi sıkıntıya sokma, engelleme eylemlerinin tümü. Bir sonraki ayette bu delil daha da güçlenecek.

Saffat 99

Vekâle innî zâhibun ilâ rabbî seyehdîn(i) (HDY)

Dedi ki, “Ben Rabbime gidiyorum; O bana yol gösterir.”

Not: Fatiha’daki “bizi doğru yola ilet (HDY) ‘yi hatırlayın. İbrahim peygamber eğer ateşe atılsa, ateş onu yakmasa neden sonra “doğru yol” arayışında olsun... Öte yandan ateşe atılıp yanmayan bir insan sanırım büyük bir karizma kazanır ve etrafında bir sürü insan toplanır. Ama açıkça burada İbrahim peygamber’in “doğru yol” bulma çabasına şahit oluyoruz. Lütfen zihinlerimize yerleştirilmiş süper adam= peygamber algısını bir kenara bırakarak ayetleri okuyalım. İbrahim, sorgulaması sonucu ulaştığı sonuçları toplumuyla tartışınca, onlar her ne yaptıysa; kafası karışmış olabilir; sıkıntıya düşmüş olabilir...

Saffat 100

Rabbi heb lî mine-ssâlihîn(e)

Şimdi buraya çok dikkat! Yukarıdaki anlatıyı kavradıysak; içselleştirdiysek aşağıdaki çeviriler/anlayışlar doğru olabilir mi?

Rabbim, bana salihlerden (olan bir çocuk) armağan et.”

«Ey Rabbim, bana saalihlerden (bir oğul) ihsânet» (diye düâ etdi).

Ve “Yâ Rabbi, bana salih bir evlât bağışla” diye dua etti.

Rabbim, bana temiz kişilerden olmak şartıyla bir oğul ihsan et.

“O my Lord! Grant me a righteous (son)!”

İşte yazıya başlarken vurguladığım konu bu! Zihnimizde bir “hikaye” var; ve biz Kuran gerçeğini anlattığı halde ısrarla o hikayeye gidiyoruz.

Yaşadığı dönemde Allah’tan başkasına kulluk ilkesini ihlal eden (tam olarak hangi biçimde ihlal ettiklerini bilmiyoruz; çok önemi de yok, ama günümüzdekileri bulabiliriz) insanlara karşı yoğun bir sorgulama ve mücadele eylemine girişen İbrahim peygamber’i zor duruma

düşürüyorlar. Peki bunun karşısında kim “Allah’ım bana evlat ver, çocuğum olsun” der?

Bakın ne diyor aslında?

Rabbim bana düzenleyicilerden (salih) bağışla/ver...

Buraya kadar İbrahim’in neyi sorguladığını anlamaya çalıştık. Ulaştığı sonuçlar toplum önderlerini derinden sarsmış olmalı ki onu çok sıkıntılı bir sürecin içerisine sokmuşlar (ATEŞ/NAR)

Bir sonraki yazıda ATEŞ’in içerisinde ilginç olaylar olacak... Sonrasında “SELAM/SELAMET” GELECEK. TEMELLER YÜKSELECEK...

“İbrahim oğlunu kurban etti mi?” sorusunun cevabını almak o kadar kolay değil; yazılacak çok şey var; bu yazı umarım daha sonra yapılacak daha iyi incelemelere temel teşkil eder...

Peki bir soru ile yazıyı bitirelim: Şu ana kadar İbrahim henüz peygamber mi?

Bu yazı da konu ile ilgili :

- [İbrahim Peygamber ateşe mi atıldı? \(I\)](#)